

Thema: 'grenzen aan het pastoraat?'

Hallo Piet,

Pastoraat is *"een klus, waarmee je met je eigen bestaan net zo hard in beeld bent ..."* schreef ik in m'n vorige brief over een pastorale ervaring aan je .

Die zin las ik later toen het op de site stond en ik werd direct bepaald bij de pastorale relatie met een oudere meneer. Die meneer vroeg me z'n relatie in te zegenen in een nog te organiseren dienst. Hij wilde dat graag voor z'n schatje. Het zou haar goed doen en hem in beeld brengen als oprecht in z'n bedoelingen en liefde voor haar.

Ik heb *"nee"* gezegd op het verzoek en hij zal er iemand anders voor gevonden hebben. Met de man had ik al veel langer contact. Z'n opvliegende karakter en z'n handicap snel gekrenkt te kunnen raken en vanuit die krenking grensoverschrijdend antisociaal te reageren, hadden ons bij elkaar gebracht. Hij wilde er graag vanaf, van dat deel van z'n persoonlijkheid, en dacht door wedergeboorte te kunnen genezen van z'n opvliegende natuur.

Er volgden gesprekken over zijn verstaan van *"het oude is voorbij gegaan, zie het is alles nieuw geworden"* en mijn scepsis over het toververmogen van God inzake zijn verzoek. Was het maar zo eenvoudig denk ik wel eens. Maar ja, is geloof dan nog geloof?

Z'n foute reageren had hem eenzaam gemaakt. Geen contact mogelijk met de rest van de familie, het dorp en de zakelijke relaties. Daarover hilde hij bittere tranen en klonken er harde woorden, soms in dezelfde zin.

"wij hebben toch ook goed contact? Waarom kan dat niet met anderen ook?" Hij kon moeilijk zien dat ons contact berustte op een professionele relatie, waarin ik ons contact zocht te behouden in het belang van en in een lange weg naar een iets socialere man.

Met name en in het bijzonder z'n relatie met vrouwen en het ontbreken van seks in z'n leven, zaten hem hoog. Dat kwam, volgens hem, omdat de Nederlandse vrouw niet meer gezeglijk was. Vroeger had je als man nog respect van vrouwen. Nu wilden ze zo nodig je gelijke zijn en dat kon natuurlijk niet.

Ik bracht in dat ik daar anders over dacht en blij was met de ontwikkeling die sinds de jaren vijftig was ingezet en vrouwen als gelijkwaardig naast de man plaatste, maar hij wilde er niet aan.

Hij ontmoette in Evert een gelijkgestemde. Evert organiseerde reizen naar Thailand. Vooral mannenreizen. Reizen voor eenzame en wat rijpere mannen, zei Evert. Mannen die hunkeren naar de tijd dat 'man zijn' wat voorstelde en je niet kon worden afgebekt door die geëmancipeerde types waar zij mee getrouwd geweest waren.

Mijn pastorant ging mee en kwam weer terug. *"Bert, dat is geen goede wereld en veel meer wil er niet over kwijt, maar zo iemand wil ik niet zijn en nooit worden."* Maar wat heel gek is, ik ben wel voor dat type vrouw gevallen. En zij voor mij. Weet je dat het daar heel gewoon is, dat je als man gewoon een paar jaar ouder bent. Dat willen ze zelf graag."

Uiteindelijk kwam het hoge woord eruit. Zij was 29 en hij 59, maar ze was smoorverliefd en hij wilde graag voor haar zorgen en haar beter leren kennen. Hij had wel even aan het idee moeten wennen, maar had zich toch maar overgegeven, omdat zij het echt zelf graag wilde. En nu voelde hij zich ook 30 en ging hij ervoor zorgen dat ze over mocht komen en hij zou haar gelukkig maken en zij hem. Hij wist het zeker. Het zou voor haar heel fijn zijn wanneer de dominee hun relatie zou inzegenen.

Ik heb dus “nee” gezegd. Tot op de dag van vandaag weet ik dat ik dat vandaag weer zou doen. Het voelde gewoon niet zuiver. Het conflict in mezelf kreeg ik niet tot rust. Geen grote theologische ethische verhandeling ligt er aan ten grondslag. Gewoon een stom gevoel dat het niet deugt.

Een pastor die “nee” verkoopt en ook daarin voel ik me beelddrager van de Man die ik zoek te volgen. Maar kan en mag dat eigenlijk wel?

Ik ben benieuwd naar je reactie...

Hart. groet.

Bert

Thema: ‘Een pastor, die ‘nee’ verkoopt... Kan dat eigenlijk wel?’

Beste Bert,

Je schrijft naar aanleiding van de opmerking, dat je *‘met pastoraat zelf ook net zo hard in beeld bent met je eigen bestaan...’* Zeg maar gerust: ‘al je eigen gevoelens, gedachten en overtuigen spelen een rol in de manier waarop je naar anderen kijkt en luistert, en daardoor natuurlijk ook in de manier waarop je je pastoraat probeert gestalte te geven.

Dat is ook de reden waarom een pastor eigenlijk altijd tijd en gelegenheid moet vinden om aandacht te geven aan zijn eigen reacties en handelen. Dat kan in de vorm van een gesprek met jezelf (cq. met God): zelfreflectie. Maar vooral ook in het gesprek met een ander mens (cq collega): feedback, intervisie en/of supervisie. Om op die manier na te gaan welk deel van jouw reactie te maken heeft met jezelf, en welk deel echt te maken heeft met degene, die voor jouw gevoel een beroep doet op het pastoraat. Zo kun je er bijvoorbeeld achter komen, dat je al een slecht beeld van de ander hebt, waardoor je anders kijkt en luistert. Je eigen gevoel staat dan een goede pastorale situatie in de weg...

Dat wil niet zeggen, dat je niet een bepaald gevoel kunt hebben: een waardevrij mens bestaat niet! Het je bewust zijn van je gevoelens of gedachten helpt dat die een goed pastoraat niet in de weg staan. In het bewust worden en eventueel bespreekbaar maken van bepaalde gevoelens die je hebt, haal je de prikkel eruit en kan er ruimte komen om beter te kijken. En om dichterbij een ontmoeting met die ander te komen en dus bij zijn verhaal .

Soms kan dat in het gesprek met die ander, vaak ook is dat moeilijk en zou dat op een andere geschikte plaats moeten (kunnen) gebeuren. Dan heb je ook kans om je eigen grenzen in het pastoraat te ontdekken en te verkennen op stevigheid.

Dit is de theorie, nu terug naar jouw brief. Als ik hem lees vallen mij een paar dingen op: Waar zeg je precies 'nee' tegen? Zoals ik het lees, zeg je niet 'nee' tegen het pastoraat, in de vorm van 'een eindje meelopen'. Je zegt 'nee' tegen zijn wens om zijn huwelijk in de kerk in te zegenen. De teleurstelling van de ander heeft te maken met zijn verwachting van het pastoraat als 'u vraagt, wij draaien!'

De vraag is, of hij überhaupt bij jou gekomen is met echte pastorale vragen, of dat hij gewoon de goedkeuring en medewerking zocht van de dominee (en misschien wel van God) voor zijn eigen keuzes. Dat staat nog helemaal los van hoe jij denkt over de setting van zo'n relatie en huwelijk ...

Als hij er echt in geïnteresseerd was om te weten wat een goede relatie met mensen in de weg staat, zal er iets van eenzaamheid en pijn zichtbaar moeten zijn in zijn ervaringen. Die is er ook, maar op de een of andere manier komt de 'wandeling' daar niet bij uit. Het stukt bij zijn opvattingen over andere mensen (cq de vrouwen) en bij zijn behoefte aan seks. Dan houdt ook het pastorale gesprek op en is er geen sprake van ontmoeting. Dan zie je bevestigd, dat mensen toch wel vaak de behoefte hebben God en toch temminste de dominee voor hun karretje te spannen. Ga ook maar eens na waar mensen (en daar vallen we zelf ook onder) allemaal voor bidden...

Het is de onmacht van het pastoraat, en daarmee ook de grens, wanneer er geen ontmoeting en contact plaatsvindt. Soms kan dat een schuldgevoel geven aan de pastor, soms uit zich dat in een proberen anderen aan jouw kant van het verhaal te krijgen. En dat gaat in jouw situatie, vrij gemakkelijk, vanwege de herkenbare vooringenomenheden.

Ik zie in jouw verhaal een pastor met overtuigingen, die ik volledig deel en bij wie dat een beslissende rol speelt in het pastoraat. Met de neiging om de ander de ogen te openen voor de (verkeerde) manier waarop hij in het leven staat...

Dan heb je de weg van het pastoraat eigenlijk al verlaten... Die weg loopt niet rechtstreeks naar de pijn van anderen, maar indirect via de pijn van de betrokkene zelf.

Verder zie ik een man, die zich in het leven staande probeert te houden met allerlei schijnoplossingen, zonder dat er iets met zijn eenzaamheid en met zichzelf gebeurt. Hij zoekt naar een zegen van de Heer en zijn dienaar voor wat hij ervaart als een oplossing voor zijn behoeftes. Pas als hij zichzelf en zijn pijn onder ogen komt en er niet voor wegloopt, zal er iets kunnen gebeuren. Misschien wel via de pijn van de vrouw, die onherroepelijk te verwachten is, ook al zal zij zich via wederzijds belang aan hem gebonden hebben.

Een mislukt pastoraal avontuur: ik herken het en kan daar ook voorbeelden van geven. Het eindje meelopen, is op een dood spoor uitgelopen. Je komt de ander daarin tegen, maar ook jezelf en je grenzen. Daar is niets verkeerd aan... Als je het maar onder ogen durft te zien!

En dat is de waarde van het samen delen.

Hartelijke groet,

Piet